

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund og indhold

Dette lovforslag tager særligt sigte på at forebygge, at børn og unge begynder at ryge, og at børn og unge udsættes for passiv rygning, og er således en udmøntning af mål 3 - tobak, initiativ 3.3 i Regeringens Folkesundhedsprogram 1999 - 2008 fra maj 1999.

En indsats for at forebygge, at børn og unge begynder at ryge, er af afgørende betydning for at reducere antallet af rygere i fremtiden. Undersøgelser viser, at tre fjerdedele af rygerne, begynder at ryge, inden de er fyldt 16 år.

Lovforslaget skal ikke ses isoleret men som en del af en række foranstaltninger, som skal forebygge rygning i befolkningen, jf. bemærkningerne under pkt. 4.

Der lægges med lovforslaget op til et forbud mod rygning for elever i folkeskolen, ungdomsskolen, ungdomskostskoler samt børn og unge i dag- og klubtilbud, døgninstitutioner, fritidsklubber og lignende tilbud.

Den ansvarlige myndighed kan efter forslaget tillade, at personer, der er beskæftiget eller i øvrigt opholder sig i nævnte institutioner og lignende, må ryge i lokaler, som ikke er bestemt til at blive benyttet af børn og unge.

Reglerne om rygning i folkeskolen, ungdomsskolen, ungdomskostskoler og i kommunale dag- og klubtilbud m.v. fremgår af lovforslagets § 2 a, 2 b og § 10 a, stk. 2.

Samtidig indebærer lovforslaget, at selvejende undervisningsinstitutioner som f.eks. frie grundskoler, efterskoler, erhvervsskoler m.v. skal fastsætte bestemmelser om røgfri miljøer. Reglerne herom fremgår af lovforslagets § 10 a, stk. 1.

En undersøgelse af de 15-åriges rygevaner fra 1998 viser en stigning i antallet af unge rygere i forhold til en tilsvarende undersøgelse i 1995. Det er en meget betænkelig og uholdbar udviklingstendens.

Endvidere viser undersøgelser, at i ca. en fjerdedel af alle børnehaver og integrerede institutioner udsæt-

tes børnene dagligt for passiv rygning, og i over halvdelen af institutionerne ser børnene de voksne ryge.

For børn og unge i 11- til 16-års alderen er det særlig karakteristisk, at de forsøger at skabe en identitet og indtage det adfærdsmønster, der passer til denne identitet. Rygning bliver brugt som redskab til at skabe identifikation og til at se sig selv, som man gerne vil, at andre skal se én.

Det er især gruppen og dens idealer, unge retter sig efter, udvikler sig gennem og selv påvirker.

Hovedparten af de unge, der bliver rygere, begynder at ryge i grundskolens ældste klasser. Det er især de unge, der begynder tidligt med tobaksrygning, der bliver storrygere. De unge begynder at ryge uden at tænke på, at nikotin skaber afhængighed. Mange bliver nikotinafhængige på mindre end et år.

Rygning er en væsentlig faktor for et forringet indeklima. Et forbud mod rygning vil derfor ikke kun have betydning i forhold til forebyggelse af rygning; men også i forhold til forebyggelse af sygdomme relateret til indeklimaet, som f.eks. astma-allergi, luftvejslidelser m.v.

Der er i øvrigt bred opbakning i befolkningen til, at børn ikke bør udsættes for røg i dagligdagen. I en undersøgelse om danskernes rygevaner fra slutningen af 1999 svarede 73 procent af de adspurgte, at rygning indendørs i vuggestuer og børnehaver bør forbydes, og 73 procent gik ind for et forbud mod rygning på skoler.

Det er således baggrunden for, at der med lovforslaget indføres rygeforbud i folkeskolen og den kommunale ungdomsskole samt i kommunale dag- og klubtilbud m.v.

Ungdomsuddannelserne foregår i praksis næsten udelukkende på enten (amts)kommunale institutioner, der allerede efter den gældende lovs § 2 er omfattet af kravet om at have bestemmelser vedrørende røgfri miljøer, eller på selvejende institutioner, som efter forslaget til en ny § 10 a, stk. 2, vil blive omfattet af et tilsvarende krav. Der kan som led heri også besluttes et egentligt forbud mod rygning.

Et forbud mod rygning i folkeskolen og dag- og